

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26. Tel: (52) 512-701/77192, Fax: (52) 512-701/77119

<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutatocsoport>; e-mail: kozszoalg.kut@law.unideb.hu

I. A kutatóhely fő feladatai 2016-ban:

Az 5 éves kutatási program közigazgatástudományi és multidiszciplináris alapkutatási célja a közszolgáltatások széles körének rendszerezése, megszervezésük területi összefüggésében, a területiség funkcionális tartalmát középpontba állítva. A kutatás tárgya így a hálózatos infrastruktúra, a közüzemi szolgáltatások, a térségi infrastruktúrafejlesztés, a humán szolgáltatások, a hatósági igazgatás és a közrendészet ágazatainak a lakosság számára nyújtott, kormányzási szempontból releváns teljesítménye. A program abból a feltevésből indul ki, hogy az ezredfordulótól kezdve a fejlett világban a közszektor szervezési keretei és tartalmi átalakulóban vannak; az állami (közösségi) szerepek mára a korábbinál kiterjedtebbé váltak. Az elmúlt években már elemeztük a változási folyamatokat funkcionális szempontok mentén; rendszerezett tényfeltárás történt empirikus kutatás keretében; koncepcionális nemzetközi összehasonlítás készült az ágazatcsoportok és ágazatpolitikák mai trendjeiről. Az eredményeket korábbi tematikus köteteinkben és folyóiratcikkekben publikáltuk.

Jelen beszámolóév fő feladata volt az elmúlt évek munkája alapján a kutatási program összegző eredményének, a közfeladatok rendszertanát átfogóan tárgyaló enciklopédikus kötetnek az elkészítése és megjelentetése. A kutatócsoport folytatta szakmai blogjának, illetve más elektronikus hálózatainak működtetését és bővítését; a projekt eredményeinek népszerűsítését elősegítő nemzetközi kapcsolatok és egyéb szakmai fórumok (tovább)építését.

II. 2016-ban elért kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

a) Kiemelkedő kutatási és más jellegű eredmények

A kutatócsoport kiemelkedő elméleti kutatási eredménye a közszolgáltatások "rendszertanát" átfogóan tárgyaló, 2016-ban megjelent kötet [Horváth M. Tamás – Bartha Ildikó (szerk.) (2016): *Közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak?* Budapest: Dialóg Campus Kiadó, 936 o.]. Az enciklopédikus feldolgozás célja a mára megváltozott irányultságú ágazatpolitikai trendek közös alapjainak és jellemzőinek feltárása. Rendszere tudományos újdonság, mely egyben általános és alkalmazott elméletet tartalmaz közfeladat-ellátási területenként. A kötet tizenkét, a helyi és térségi szerveződéshez valamilyen formában kötődő közszolgáltatási csoportot (így hálózatos szolgáltatások, humánszolgáltatások) vizsgál – meghatározott funkcionális szempontok (mint finanszírozás, EU politikák hatása) alapján, példák, magyarázó ábrák és fogalomtár segítségével, jellemző adatok feltárásával, a kereshetőséget és feldolgozást megkönnyítő szerkesztési megoldásokkal. A könyv, illetve az egyes fejezetek a szakértők és ágazati politikát alkotók széles köre számára szolgál kézikönyvként, rendszerező alpműként. A megfelelő részek és az alapul szolgáló szemlélet a felsőoktatási képzések különböző területein is alkalmazhatók. A kutatócsoport további fontos [eredményei](#) 12 könyvfejezetben, illetve magyar és angol nyelvű szakfolyóirat-cikkben kerültek publikálásra, további tanulmányok megjelenés alatt vannak.

A beszámolóév a kutatói utánpótlás elősegítése szempontjából is eredményes volt. 2016-ban a kutatócsoport-vezető két doktorjelöltje szerzett PhD fokozatot, a projekt témájához szorosan kapcsolódó kutatások eredményeként. Emellett négyen kezdték meg doktori tanulmányaikat a kutatócsoport-vezető, illetve a kutatócsoport egy tagjának konzulensi irányítása mellett; disszertációs témáik szintén egy-egy (köz-)szolgáltatási területet fognak át. A kutatócsoport egy tagjának szakmai vezetésével, a projekt-kutatásokban aktívan résztvevő graduális

hallgatók köréből létrejött a DE-ÁJK Praetor Szakkollégium "A kormányzás kihívásai" elnevezésű műhelye is.

b) Tudomány és társadalom

A projekt nagy jelentőségű akciója a 2015-ben elindított szakmai blog folyamatos működtetése, tematikus írások rendszeres közzététele és a kapcsolódó szakmai viták koordinálása révén. A kozjavak.hu weboldal (és [facebook profilja](#)) a kormányzat szerepeinek átalakulását mutatja be a mai piacgazdaság különböző közszektorba tartozó területein, egyben hidat is teremtve az eltérő területeket és értékvilágokat képviselő szakértők között. Angol nyelvű változata (publicgoods.eu) szintén elkészült a nemzetközi közönség számára. Bővítése terén – új írások megjelentetése, illetve a már megjelent írásokra épülő [tematikus viták](#) szervezése révén – 2016-ban jelentős eredményeket értünk el, mindezek továbbépítése jelenleg is folyamatban van. Magyarországi szerzőink mellett immár számos külföldi szakemberek írását, kutatócsoporti eredményekre is reflektáló hozzászólását olvashatjuk a angol oldalon a legváltozatosabb témákban. Részben a blog eredményeire építve, a kutatócsoport elindította a magyar nyelvű [Közjavak](#) (és az angol nyelvű [Public Goods and Governance](#) elektronikusan megjelenő, tudományos folyóiratait is. Mindkét folyóirat ISSN számmal rendelkezik. A *Közjavak* negyedévente, a *Public Goods and Governance* félévente jelenik meg; előbbi immár a hatodik, az utóbbi pedig a második számával 2016 év végéig. A folyóiratok alapvetően a közpolitika, a közmenedzsment, a kormányzás, a közigazgatás és a közjog területén közölnek írásokat, amelyek tárgyát az állami, kormányzati szerepek változása és változatos megjelenési formái képezik, a piacgazdaság magyarországi, illetve európai, globális kontextusaiban vizsgálódva, a legkülönbözőbb szakmai területeken.

A kutatócsoport nagy hangsúlyt fektetett idén is arra, hogy eredményeit szélesebb társadalmi körben megismerjék. Honlapján (<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutato csoport>) a legújabb projekttesemények, aktuális megjelenések naprakészen megtalálhatók, a legtöbb információ idegen nyelven is elérhető. A projekt rajta van az academia.edu nevű, népszerű nemzetközi kutatási hálózaton is. Az empirikus kutatás ténymegállapító [adatbázisát](#) folyamatosan karban tartjuk (nyilvánosan elérhető, jelszó korlátozásmentes igénylése útján). A kutatási eredményekről az elmúlt évben több, önmagában is tudományos értékű recenzió jelent meg különböző szakfolyóiratokban. Kutatócsoporti eredményeket rendszeresen közöl a *Jegyző és Közigazgatás* című folyóirat is. A lap eljut a gyakorló köztisztviselők széles köréhez, mivel az őket és a helyi közösségeket érintő problémákkal foglalkozik.

III. A kutatóhely hazai és nemzetközi kapcsolatai 2016-ban

A Horizont 2020 EU Keretprogram által támogatott COST "*Local Public Sector Reforms: An International Comparison*" programjának keretében folytatott összehasonlító kutatás eredményeként a Palgrave Macmillan kiadó gondozásában megjelent egy tematikus kötet, és folyamatban van a következő kötet publikálásra előkészítése is (a kutatócsoport-vezető egy-egy tanulmányával). Mindkét munka a helyi kormányzati feladatellátás szolgáltatási hatásainak problémáját állítja elemzése középpontjába, a legfrissebb fejleményeket elemezve. Ugyanezen program keretében előadás hangzott el a Zágrábban megrendezett [munkacsoporti ülésen](#) (2016. június 27–28.) "A Re-Intervening Government. Evaluation of public utility services in the context of marginal reforms (The case of Hungary, 2010s)" címmel. 2016. november 7-én Szófiában került sor Magyarország bulgáriai nagykövetsége és

MTA-DE KÖZSZOLGÁLTATÁSI KUTATÓCSOPORT

HORVÁTH M. TAMÁS, az MTA doktora

4028 Debrecen, Kassai út 26. Tel: (52) 512-701/77192, Fax: (52) 512-701/77119

<http://jog.unideb.hu/kutatasaink/mta-kutatocsoport>; e-mail: kozszojg.kut@law.unideb.hu

a Szófiai Magyar Kulturális Intézet közös, *Mission impossible – Courage as Virtue in the Politics* című konferenciájára. Az 1956-os forradalom globális politikai és kulturális hatását megvitató panelben a kutatócsoport-vezető "Change of the public administration from 'consolidation' till today" címmel tartott előadást.

A Visegrádi Alap finanszírozásában a Debreceni Egyetem, a cseh Univerzita Palackého v Olomouci, a szlovák Transka Univerzita v Trnave és a lengyel Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. intézményekkel 2016-ban zárta "Adóhatóságok a Visegrádi Együttműködés országaiban, Közös tapasztalatok az uniós csatlakozást követően" című közös projektjét. A kutatási eredményeket tartalmazó átfogó kötetben a kutatócsoport-vezető és a kutatócsoporttal együttműködő munkatársak publikációi is megjelentek.

A kutatócsoport a graduális oktatás mellett az LLM és a doktori képzés terén is aktívan együttműködik a bázisintézménnyel; a kutatócsoport-vezető a DE-ÁJK doktori iskolájának vezetője, egy kutatócsoport tag az angol nyelvű PhD-képzésben és témavezetésben vesz részt.

IV. A 2016-ban elnyert fontosabb hazai és nemzetközi pályázatok

Az Igazságügyi Minisztérium Jogtudományi Kutatási Pályázatán a DE-ÁJK sikeresen pályázott "A közpénzek keletkezéskori védelmének főbb területei" címmel. Az NKE KÖFOP-2.1.2.-VEKOP-15 projekt keretében a kar "Állami erőforrások" Államtudományi Kutatóműhely alapítására nyert támogatást. (Mindkét projektben kutatócsoport tagok részvételével).

V. A 2016-ban megjelent legjelentősebb tudományos publikációk

1. Horváth M. Tamás–Bartha Ildikó (szerk.): Közzolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak? Budapest: Dialóg Campus, 2016. 936 o. <http://real.mtak.hu/48836/>
2. Horváth M. Tamás: From municipalisation to centralism: Changes to local public service delivery in Hungary. In: Wollmann, H. et al (eds.) Public and Social Services in Europe. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2016. pp. 185–199. <http://real.mtak.hu/48315/>
3. Bartha Ildikó: The External Side of Parliamentary Democracy. *HUNGARIAN YEARBOOK OF INTERNATIONAL LAW AND EUROPEAN LAW* 2016 pp. 449–473. (megjelenés alatt) <http://real.mtak.hu/49103/>
4. Bordás Péter: Pénztelen utas nem tud messze menni. A helyi önkormányzatok költségvetési kiadásai... *PRO FUTURO* 6:(1) 2016. pp. 79–197. <http://real.mtak.hu/48479/>
5. Horváth M. Tamás: A Szépség és a Szörnyeteg. Közigazgatás és vállalat. *ÁLLAM ÉS JOGTUDOMÁNY* 57:(1) 2016. pp. 24–39. <http://real.mtak.hu/48674/>
6. Zoványi Nikolett: Szereptévesztés megtámogatva. Az állam magánjogi szerepkörének anomáliái. *MAGYAR JOG* 63:(6) 2016 pp. 359–365. <http://real.mtak.hu/48468/>
7. Horváth M. Tamás: Taxes as intergovernmental revenues. In: Tax authorities in the Visegrad Group countries: Common experience after accession... Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 2016. pp. 139–152. <http://real.mtak.hu/48466/>
8. Horváth M. Tamás: A fáraó varázsol. A rezsicsökkentés beágyazottsága. *POLITIKATUDOMÁNYI SZEMLE* 25:(3) 2016. pp. 135–146. <http://real.mtak.hu/48317/>
9. Bartha I.: (Jog)állami bíróság? A közigazgatási bíráskodás magyarországi reformja 2016-ban. *JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY* 71:(11) 2016. pp. 575–581. <http://real.mtak.hu/48321/>